

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2014.10.15.
COM(2014) 632 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**Jelentés az elemekről és akkumulátorokról, valamint a hulladékelemekről és -
akkumulátorokról, továbbá a 91/157/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló,
2006/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének
megfelelően a hallókészülékekbe szánt higanymentes gombaelemek beszerezhetőségéről**

1. BEVEZETÉS

Az elemekről és akkumulátorokról, valamint a hulladékelemekről és -akkumulátorokról szóló 2006/66/EK irányelv¹ 2013-ban módosított 4. cikkének (2) bekezdése értelmében a higanytartalmú elemek és akkumulátorok forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom 2015. október 1-jéig nem alkalmazandó azon gombelemekre, amelyek legfeljebb 2 tömegszázalék higanyt tartalmaznak.

Noha egy a Bizottság által 2012-ben készített tanulmány szerint minden felhasználási területen rendelkezésre állnak alternatívák a higanytartalmú gombelemek kiváltására², a módosított irányelv felkéri a Bizottságot egy újabb, célzott vizsgálat elvégzésére ennek a következtetésnek a megerősítése érdekében.

A módosított irányelv 4. cikkének (4) bekezdése értelmében:

A hallókészülékekbe szánt gombelemek tekintetében a Bizottság a (2) bekezdésben említett mentességet felülvizsgálat alatt tartja, és legkésőbb 2014. október 1-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az (1) bekezdés a) pontjának megfelelő, hallókészülékekbe szánt gombelemek beszerezhetőségéről. Amennyiben az (1) bekezdés a) pontjának megfelelő, hallókészülékekbe szánt gombelemek beszerezhetőségének hiánya miatt indokolt, a Bizottság a jelentéséhez a hallókészülékekbe szánt gombelemek tekintetében a (2) bekezdésben említett mentesség meghosszabbítását célzó, megfelelő javaslatot csatol.”

E jelentés célja tehát tájékoztatni az Európai Parlamentet és Tanácsot a Bizottságnak a legfeljebb 0,0005 tömegszázalék higanyt tartalmazó, hallókészülékekbe szánt gombelemek beszerezhetőségére vonatkozó megállapításairól.

2. MEGÁLLAPÍTÁSOK

2.1. Bevezetés

E jelentés elkészítéséhez a Bizottság információkat gyűjtött a hallókészülékekben használható higanymentes gombelemekről, elsősorban azok műszaki és kereskedelmi elérhetőségéről, másodsorban a felhasználóknál teljesítmény és költségek tekintetében vélhetően jelentkező hatásokról, majd értékelte ezeket az információkat.

A Bizottság igénybe vette független tanácsadók szolgáltatásait, akik áttekintették az idevágó szakirodalmat és tudományos ismereteket, konzultáltak a főbb elem- és

¹ HL L 266., 2006.9.26., 1–14. o.; a legutóbb a 2013. november 20-i 2013/56/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 329., 2013.12.10., 5–9. o.) módosított irányelv.

² BIO Intelligence (2012) „Study on the Potential for Reducing Mercury Pollution from Dental Amalgam and Batteries” (Tanulmány a fogászati amalgámból és az elemekből származó higanyszennyezés csökkentésének lehetőségeiről), az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatósága számára készült jelentés, 2012. július; különösen a 7.1. pont 2. lehetősége (123. o.). összefüggésben a 9.2. összegzés következtetéseivel (135. o.).

hallókészülék-gyártókkal, valamint betegek és hallókészüléket használók érdekvédelmi szövetségeivel.³

A Bizottság meglátása szerint a konzultáció eredményeinek megbízhatóságát szavatolja a megkérdezett elem- és hallókészülék-gyártók piaci részesedése. Együttműködésük mértéke az érzékeny üzleti jellegű információkra vonatkozó szokásos korlátozásokra tekintettel dicséretes.

Külön figyelembe részesültek az Egyesült Államokban a higanytartalmú gombelemek használatát betiltó rendelkezések kapcsán szerzett tapasztalatok, ott 30 állam fogadott el vagy terjesztett elő ilyen témájú jogszabályt.

A Bizottság véleménye szerint a különböző, egymást kiegészítő források használata révén a helyzetet teljes körűen és részletesen áttekintették, az irányelvben megkövetelt beszerezhetőséggel kapcsolatos kérdéseken is túlmenően.

A tanácsadók által levont következtetések szilárd alapot szolgáltatottak a Bizottság saját értékelésének elvégzéséhez és e jelentés elkészítéséhez.

2.2. Főbb megállapítások

Az említett, a Bizottság szerint meggyőző, megbízható eredményekre és következtetésekre jutó, hiteles adatokra és bizonyítékokra épülő tanulmány, valamint a Bizottság saját értékelése alapján a Bizottság az alábbi véleményt alakította ki:

1. A hallókészülékekben használt gombelemek kiváltására rendelkezésre állnak reális higanymentes alternatívák. A leggyakrabban használt típusok a cink-levegő technológiára épülnek, amit több vállalat is továbbfejlesztett. Emellett léteznek más technológiák (pl. nikkel-fém-hidrid akkumulátorok), melyek használata kevésbé elterjedt, és inkább olyan eszközökre korlátozódik, amelyek kevesebb energiát igényelnek vagy alkalomszerűbb igénybevételre készültek.
2. A konzultáció során is megerősítést nyert a jelenlegi gyártási volumenek ismeretében levont következtetés, vagyis hogy a hallókészülékekbe szánt gombelemek piacán nem várható ellátási zavar 2015. október 1. után, amikor hatályát veszti a higanytartalmú gombelemekre vonatkozó mentesség. Azon terméktípusokat, amelyek számára várhatóan nem lesznek elérhetőek higanymentes alternatívák (ez a legkisebb, 5-ös méretű elemre vonatkozik), ettől függetlenül fokozatosan szüntetik meg a gyártók.
3. Az Egyesült Államokban a higanytartalmú gombelemek használatára vonatkozó hasonló tilalom bevezetése után azt tapasztalták, hogy a hallókészülékekbe szánt higanymentes gombelemek teljesítményével és használhatóságával kapcsolatos kezdeti nehézségek megoldódtak a technológiai fejlődésnek és a piac bővülésének köszönhetően. Az Egyesült Államokban 2010-ben bevezetett, hallókészülékekbe szánt első generációs higanymentes gombelemek teljesítményproblémáit azóta orvosolták. Az

³ Eunomia & Öko Institut e.V. (2014) „Availability of Mercury-free Button Cells for Hearing Aids” (A hallókészülékekbe szánt higanymentes gombelemek elérhetősége) az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatósága számára készült jelentés, 2014. augusztus.

elemek élettartamában márkától és modelltől függően 2–10 % csökkenés érhető tetten, de várható, hogy a műszaki fejlődés következtében javul teljesítményük.

4. Elképzelhető, hogy az EU-ban is jelentkezik árkülönbség a hallókészülékekbe szánt higanytartalmú és a higanymentes gombelemek között, ahogy az USA piacán történt. Egy korábban a Bizottság megbízásából készített tanulmány úgy becsülte, hogy a higanymentes gombelemek ára mintegy 10%-kal lesz magasabb.⁴ Jelenleg a kiskereskedelmi árak ennél nagyobb eltérést mutatnak⁵, azonban várható, hogy csökkennek az árkülönbségek a hallókészülékekbe szánt higanytartalmú gombelemekre vonatkozó uniós tilalom bevezetésével. Ez a nagyobb piacból és a méretgazdaságosságból adódik, valamint a termelési rendszerek hatékonyságainak kiküszöböléséből azon gyártók esetében, akik egyetlen termékláncba szervezik majd át termelési kapacitásukat.
5. A higanytartalmú gombelemekre vonatkozó mentesség hatályvesztése minden bizonnyal előmozdítja az innovációt. Rövid idő alatt javulni fog a higanymentes termékek teljesítménye, és az új termékek meg fogják felelni a fejlettebb, nagyobb energiaigényű készülékek szükségleteinek.
6. A hallókészülékekbe szánt higanymentes gombelemek beszerezhetőségével kapcsolatban a Bizottság által megrendelt tanulmány keretében megkérdezett betegek és szövetségek nem jeleztek problémát.

3. KÖVETKEZTETÉS

A higanytartalmú gombelemekre vonatkozó mentesség 2015. október 1-jei megszűnése várhatóan nem okoz problémát a hallókészülékekben használatos gombelemek beszerezhetősége terén. Következésképp nincs szükség a 2006/66/EK irányelv 4. cikkében biztosított mentesség meghosszabbítására.

⁴ BIO Intelligence (2012) „Study on the Potential for Reducing Mercury Pollution from Dental Amalgam and Batteries” (Tanulmány a fogászati amalgámból és az elemekből származó higanyszennyezés csökkentésének lehetőségeiről), az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatósága számára készült jelentés, 2012. július, 117. o.

⁵ Az USA-ban a hat darab 10-es méretű elemből álló csomag internetes értékesítési ára a hallókészülékekbe szánt hagyományos gombelemek esetében \$ 3,25 és \$ 3,95 között mozog, míg a higanymentes gombelemek esetében \$3,95 és \$ 4,95 között, márkától és modelltől függően.